

Центр
Політико-
Правових
Реформ

Київ
Україна

ц п п р

2023

Річний
звіт

2023

Вітальне слово

Ігор Коліушко

Засновник та голова правління ЦППР

2023 рік – другий рік повномасштабної великої війни України проти імперської агресії Москви, війни за право жити й бути європейською країною. Другий рік життя і функціонування всього суспільства в умовах воєнного стану. Починався він оптимістичними очікуваннями якщо не повної Перемоги України у війні, то принаймні швидкого звільнення півдня за прикладом наступу на Харківщині восени 2022 року. Однак закінчувався рік песимістичним усвідомленням, що швидкої Перемоги не буде, а війна, очевидно, – надовго.

Однак діяльність ЦППР тривала, і ми навіть розширили кількість напрямів роботи, кількість залучених експертів, кількість отриманих грантів, кількість підготовлених документів і матеріалів... Водночас збільшували й матеріальну підтримку воїнів Збройних Сил України, завдяки зусиллям і героїзму яких маємо можливість та обов'язок сприяти реформуванню України.

Ми приділяли значну увагу комунікації «Бачення України – 2030», представивши його різні частини на десятках громадських обговорень. Після долучення до команди Олександра Саєнка ми відновили активність у сфері боротьби за реформу державного врядування. Це особливо актуально в контексті підготовки України до євроінтеграції. Іншим пріоритетом було активне сприяння підготовці до набуття чинності Законом України «Про адміністративну процедуру».

Цього року ми вперше отримали великий грант від GLZ (у межах Програми U-LEAD) для досліджень й адвокації у сфері місцевого самоврядування. Завдяки йому та залученню десятків науковців і громадських експертів ми підготували пакет документів політики, необхідних для відновлення місцевого самоврядування після завершення війни й підготовки до вступу в Європейський Союз.

На цьому фоні зростання наших можливостей і напрацювань особливо сумно доводиться констатувати недостатній рівень залученості експертів Центру до безпосередньої підготовки урядових і парламентських документів. Особливо це стосується нових напрямів і досліджень (місцеве самоврядування, євроінтеграція). Проте і в деяких наших «старих» темах (реформа урядування, судова реформа) ми могли б бути значно ефективнішими, якби влада була більш відкрита до співпраці, а не посилювалася на труднощі воєнного стану. При цьому високий рівень залученості експертів ЦППР зберігається у сферах реформування адміністративної процедури й адміністративних послуг, органів правопорядку та кримінальної юстиції, конституційного права.

У зв'язку з оголошенням у кінці 2023 року відкриття переговорів з Україною як країною-кандидатом у члени ЄС євроінтеграція стає для нас найважливішим фокусом. Фактично вона має синтезувати всі наші напрями й експертні можливості.

Ми плануємо зосереджуватися не тільки на допомозі Уряду у виконанні «домашніх завдань», а й на моніторингу того, як і наскільки повно він здійснює реформи, необхідні для досягнення справді європейського рівня демократії, правовладдя та належного врядування.

Попри оптимістичні обіцянки влади швидко вступити до ЄС і НАТО, ми бачимо, як разом із прогресом у цьому напрямі воєнний стан, який триває, спричинює ерозію основ демократії й правовладдя, відтік професійних кадрів із публічної сфери, зниження управлінської культури. Тому ми плануємо самі й закликаємо колег особливо ретельно стежити за базовими цінностями демократії, завдяки наявності яких ми не дали вкрасти нашу свободу претендентам на роль узурпаторів у минулому. Це п'ять цінностей: наявність середнього класу (вільних і заможних людей), громадянського суспільства, свободи слова і вільних медіа, місцевого самоврядування та парламентаризму з високим рівнем захищеності народних депутатів. Саме завдяки їм у нас збиралися майдани, і вони перемагали. Сьогодні в усіх цих сферах виникають загрози, яким треба протистояти вже сьогодні, не чекаючи на Перемогу, бо буде пізно.

Війна триває. Агресор залишається сильним. Для перемоги над ним, для захисту нашої незалежності, демократії й ціннісного вибору нам потрібна допомога союзників. Що більше ми будемо демонструвати успіхи в реформах, євроінтеграції, подоланні корупції, то більшою й стабільнішою буде допомога союзників. Фактично ці реформи — другий фронт, без успіхів на якому нам буде важко перемогти на фронті військовому. А це значить перед ЦППР і в наступному році стоять складні та відповідальні завдання.

Про Центр політико-правових реформ

1996

центр
засновано

Неурядовий аналітичний центр, заснований у 1996 році, який працює на національному та регіональному рівнях в Україні. У 2016 році ЦППР був визнаний одним із найпрозоріших аналітичних центрів. 2017 року ЦППР розпочав формування регіональної мережі аналітичних центрів — Громадської мережі публічного права та адміністрації UPLAN.

Штат ЦППР історично досить стабільний.

Засновником і головою правління є Ігор Коліушко.

Ядро організації складають 25 експертів, які систематично беруть участь у проєктах ЦППР (з них 3 — професори права, 1 — доктор філософії, 10 — кандидати юридичних наук, решта — магістри права), 6 адміністративних працівників і 5 комунікаційних менеджерів.

25

експертів

6

адміністративних працівників

5

комунікаційних менеджерів

Для реалізації проєктів ЦППР за потреби залучає науковців та експертів із інших організацій або незалежних експертів. Так, у 2023 році в реалізації проєктів ЦППР узяли участь понад 100 експертів.

Бачення

Україна – європейська держава, побудована на принципах демократії, правовладдя, належного врядування.

Місія

Сприяння інституційним реформам в Україні задля утвердження демократії, правовладдя та належного врядування.

Наші цінності

- Патріотизм та історична тяглість
- Доброчесність і прозорість
- Фаховість та інноваційність
- Проактивність і поступ
- Незалежність і неупередженість

Напрями діяльності

- Конституціоналізм
- Урядування: формування політики, підзвітність, державна служба
- Урядування: адміністративна процедура та адміністративні послуги
- Місьцеве самоврядування та децентралізація
- Судівництво
- Кримінальна юстиція
- Протидія корупції та кримінальне право
- Європейська інтеграція
- Розвиток громадянського суспільства

Конституціоналізм

Керівники напрямку:

Юлія Кириченко

Ігор Коліушко

Експерти напрямку:

Антон Чиркін

Андрій Магера

Ірина Шостак

Ольга Івасюк

Олександр Марусяк

Наша мета —

Підпорядкувати владу демократичній Конституції

Що ми робили

1. Працювали над баченням проведення перших повоєнних парламентських і президентських виборів з метою сприяння демократичним виборам і референдумам у післявоєнний період через вироблення спільної аполітичної позиції громадянського суспільства. Для цього створили робочу групу «Вибори на крилах перемоги», яка складається з більш ніж десяти провідних українських експертів у галузі виборчого права (разом із експертами Громадянської мережі ОПОРА та Міжнародної фундації виборчих систем (IFES) в Україні).

2. У межах робочої групи «Вибори на крилах перемоги» провели 16 глибинних інтерв'ю з ключовими стейкхолдерами, які прямо чи опосередковано беруть участь у виборчому процесі. Серед них представники Центральної виборчої комісії, Національного агентства з питань запобігання корупції, Національної поліції України, органів місцевого самоврядування тощо.

3. Працювали над посиленням парламентаризму, зокрема й у воєнний період. Так, експерти ЦППР і Програми USAID «РАДА: наступне покоління» (RANG) проаналізували роботу Верховної Ради України за період із лютого 2022 року до 30 червня 2023 року й підготували емпіричний звіт «Парламент в умовах війни: приклад України». Дослідження стосувалося законодавчої функції Парламенту, яка була основною протягом аналізованого періоду. Його обговорення відбулося 28 липня під час круглого столу «Парламент в умовах війни: аналіз діяльності та шляхи удосконалення законодавчого процесу», проведеного в партнерстві з ВРУ та Програмою RANG.

4. Разом із Коаліцією Реанімаційний Пакет Реформ та ВІ «Активна громада» від Інституту «Республіка» провели низку публічних консультацій стосовно положень проекту Білої книги законодавчого процесу. Публічні консультації дали змогу почути суспільну думку стосовно парламентських процесів і роботи законодавчого органу й допомогли в доопрацюванні проекту Білої книги. До обговорень долучалися представники органів державної влади, громадських організацій, навчальних закладів, громадяни, які цікавляться цією тематикою, зокрема студенти.

5. У партнерстві з ГО «Агенція відновлення та розвитку» за підтримки Європейського фонду за демократію (European Endowment For Democracy) провели обговорення публічних політик України після Перемоги. Членкиня правління Юлія Кириченко презентувала бачення, як побудувати ефективний Парламент і політичні партії, а також провести післявоєнні вибори відповідно до міжнародних стандартів.

6. Провели семінар «Парламентські комітети: здобутки та перспективи розвитку», на якому було представлено комітети ВРУ, які тісно співпрацюють із Програмою RANG (модельні комітети) та їхні напрацювання; обговорено найкращі практики організації роботи парламентських комітетів і подальші кроки співпраці Програми з комітетами ВРУ з метою забезпечення розвитку експертної й організаційної спроможності комітетів. До участі в заході долучилися керівники й співробітники структурних підрозділів Апарату ВРУ та секретаріатів комітетів ВРУ.

7. Долучалися до адвокації проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо правил етичної поведінки народних депутатів України (Етичного кодексу)», реєстр. № 8327 від 30 грудня 2022 року, який встановлює набір етичних принципів і стандартів, на основі яких народні депутати України повинні здійснювати свою діяльність.

9. На запит окремих комітетів ВРУ здійснювали експертний аналіз визначених законопроектів на предмет відповідності їхніх положень Конституції України (конституційності), а також відповідності їхньої мети та предмета правового регулювання зовнішньополітичному курсу України на набуття повноправного членства в Європейському Союзі й надавали відповідні експертні висновки.

8. Брала участь у доопрацюванні Закону України «Про лобіювання», який визначає правові засади лобіювання в Україні.

10. На запит керівництва ВРУ й народних депутатів України надавали ad hoc консультації з різних законодавчих питань.

11. Спільно з Національним університетом «Києво-Могилянська академія» продовжили роботу в межах ініціативи «Право в умовах війни» (до серпня 2023 року) з метою забезпечення органів державної влади та органів місцевого самоврядування детальним юридичним аналізом для ухвалення своєчасних і виважених рішень, а також інформування громадян про те, якими можуть бути юридичні рішення в різних ситуаціях, зумовлених війною.

12. Брали участь у роботі Міжвідомчої робочої групи з питань удосконалення законопроектної роботи, оцінки законодавчого впливу та підвищення результатів реалізації законів, а також долучалися до роботи в Науково-консультативній раді при Голові ВРУ.

13. Здійснювали регулярний системний моніторинг виконання Україною рекомендацій Європейської комісії у сфері зменшення політичного впливу на Конституційний Суд України. За результатами моніторингу опубліковані аналітичні поінтси, заяви, висновки, відповідні позиції надані представникам органів влади у форматі як відкритих зустрічей, так і закритих консультацій.

Наші досягнення

У межах проекту «Україна після перемоги: підготовка і комунікація реформ для реалізації “Бачення України – 2030”» підготували й презентували [Концепцію парламентської реформи «Україна після перемоги “Бачення України – 2030”»](#). Концепція парламентської реформи охоплює проблеми повноважень Парламенту, його організаційної будови й забезпечення діяльності, питання законодавчого процесу та статусу члена (депутата) Парламенту.

Розробили й презентували [Білу книгу законодавчого процесу](#), мета якої – напрацювання шляхів і способів розв’язання проблем законодавчого процесу в Україні, узагальнених у Зеленій книзі. Викладені в Білій книзі пропозиції щодо вдосконалення законодавчого процесу частково враховані в Законі України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ.

Спільно з експертами Програми RANG підготували емпіричний звіт «[Парламент в умовах війни: приклад України](#)» за результатами дослідження роботи ВРУ за період із лютого 2022 року до 30 червня 2023 року.

Підготували два аналітичні поінтси:

«[Конкурсний відбір суддів КСУ: дорадча група експертів розпочала свою роботу](#)» (щодо конкурсного відбору суддів КСУ)

«[Комітет з питань правоохоронної діяльності рекомендував Верховній Раді ухвалити урядовий проєкт Закону № 10060 про реформу САП](#)» (зокрема, щодо уточнення конкурсних засад відбору керівництва Спеціалізованої антикорупційної прокуратури)

Розробили проєкт Білої книги підготовки та проведення повоєнних виборів (частина 1), мета якої – виокремити ключові виклики й напрацювати шляхи і способи їх розв’язання в питаннях встановлення неможливості проведення виборів і референдумів, передвиборчої агітації та її фінансування й територіальної організації виборів.

Коментарі

Юлія Кириченко

«Українська воююча демократія у 2023 році вистояла, демократичні інститути функціонують відповідно до Конституції України. Демократичні вибори та референдуми за Конституцією під час воєнного стану в Україні провести неможливо, відповідно проведення чергових парламентських і президентських виборів відтерміновано, і вони будуть проведені в наш переможний рік».

Ірина Шостак

«Під час агресії росії проти України, яка триває, Парламент не тільки продовжує свою роботу, а й удосконалює та реформує її, впроваджуючи найкращі міжнародні практики. Ухвалення Закону України “Про правотворчу діяльність”, метою якого є впорядкування правотворчої діяльності, посилення взаємодії між її учасниками в процесі підготовки нормативно-правових актів, а також контролю за їх реалізацією, забезпечення участі громадянського суспільства в правотворчій діяльності та якості законодавства України є значним досягненням на шляху вдосконалення законодавчого процесу.

Водночас закон містить чимало положень, які мають вади техніко-юридичного характеру, тому не може бути взірцевим для всього подальшого законотворчого процесу та потребує доопрацювання».

Урядування: формування політик, підзвітність, державна служба

Керівники напрямку:

Ігор Коліушко

Олександр Саєнко

Експерти напрямку:

Вікторія Деречь

Вікторія Мельник

**Наша мета –
Належне урядування**

Що ми робили

1. Аналізували законопроекти з питань функціонування Уряду та центральних органів виконавчої влади, а також із питань публічної служби. Підготували 25 експертних висновків і пропозицій до законопроектів і надали їх Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Серед них – висновок на законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо впровадження єдиних підходів у оплаті праці державних службовців на основі класифікації посад» (реєстр. № 8222 від 23 листопада 2022 року). Окрім цього, для Комітету ВРУ з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування зробили порівняльний аналіз законопроектів про внесення змін до Закону України «Про державну службу», що були зареєстровані в період 9-ї сесії ВРУ, у частині вимог до осіб, які претендують на вступ на державну службу.

2. Долучалися до реформування місцевих державних адміністрацій в органи префектурного типу. У січні 2023 року підготували відкриту заяву ЦППР щодо запровадження префектів в Україні. Розробили пропозиції до законопроектів «Про внесення змін до Закону України «Про місцеві державні адміністрації» та деяких інших законодавчих актів України щодо реформування територіальної організації виконавчої влади в Україні» (реєстр. № 4298), який готується до другого читання.

3. Надали відповіді на питання делегації ЄС щодо державної служби в межах консультацій із громадянським суспільством із метою підготовки Першого щорічного звіту Європейської комісії про Україну як кандидата на вступ до ЄС.

4. Вікторія Деречь прорецензувала 35 програм підвищення кваліфікації державних службовців у межах роботи Експертно-консультативної ради Національного агентства України з питань державної служби з питань погодження програм підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їхніх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад.

5. Долучалися до реформування служби в органах місцевого самоврядування. Підготували для Комітету ВРУ з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування пропозиції до законопроекту «Про службу в органах місцевого самоврядування» (реєстр. № 6504), який 2 травня 2023 року став законом. У межах популяризації знань про нього дали інтерв'ю ВІ «Активна громада» (м. Богуслав), на сайті ЦППР оприлюднили статтю «Що нового містить Закон “Про службу в органах місцевого самоврядування”». Були залучені НАДС до підготовки підзаконних нормативно-правових актів і методичних рекомендацій, необхідних для забезпечення реалізації цього закону.

6. Ініціювали перед Програмою USAID «РАДА: наступне покоління» (RANG) і керівниками Апарату ВРУ й Секретаріату Кабінету Міністрів України створення Міжвідомчої робочої групи для координації реформування Парламенту та Уряду. Розробили пропозиції щодо посилення Секретаріату КМУ як центру уряду.

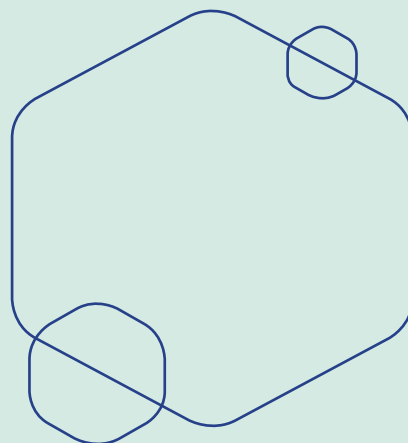
7. Брали участь у різноманітних публічних заходах, зокрема таких:

- круглий стіл «Реформа системи оплати праці державних службовців як складова європейської інтеграції України», організований Комітетом ВРУ з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування спільно з Комітетом ВРУ з питань бюджету й НАДС (13 лютого 2023 року);
- завершальна презентація проекту «Україна після перемоги: підготовка і комунікація реформ для реалізації "Бачення України – 2030"» (9 березня 2023 року);
- онлайн-зустріч, організована НАДС, з Андрюсом Кубілюсом – депутатом Європарламенту, співголовою Парламентської Асамблеї «EuroNest», двічі прем'єр-міністром Литви, засновником глобальної мережі «United for Ukraine», співавтором «Плану Маршалла для України» (17 березня 2023 року);
- онлайн-діалог «Творимо спільне майбутнє: освіта та інституційна спроможність як передумова євроінтеграції», організаторами якого були Аспен Інститут Київ, Офіс Віцепрем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України та НАДС (20 квітня 2023 року);
- круглий стіл Комітету ВРУ з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування «Позиції Програми підтримки вдосконалення врядування та менеджменту (SIGMA) і ключових українських стейкхолдерів щодо впровадження єдиних підходів в оплаті праці державних службовців крізь призму законопроекту № 8222» (14 червня 2023 року);
- засідання Комітету ВРУ з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування щодо законопроекту «Про внесення змін до Закону України "Про державну службу" щодо впровадження єдиних підходів у оплаті праці державних службовців на основі класифікації посад» (реєстр. № 8222) (22 червня 2023 року);
- обговорення проблематики виконавчої влади, організоване ГО «Агенція відновлення та розвитку» за підтримки Європейського фонду за демократію у партнерстві із ЦППР (17 серпня 2023 року);
- щорічний Рішельє-форум публічної служби «Інституційна стійкість публічної служби в умовах війни», організований НАДС (20–22 вересня 2023 року);
- круглий стіл «Впровадження нового законодавства про службу в органах місцевого самоврядування», організований НАДС і Комітетом ВРУ з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (20 грудня 2023 року).

Наші досягнення

Привернули
увагу політиків, чиновників,
експертного середовища та
закордонних колег до проблем у
сфері реформування територіальної
організації влади в Україні,
необхідності вдосконалення
організації та діяльності Уряду та
ЦОВВ, а також проблем у сфері
публічної служби та запропонували
шляхи їх розв'язання.

Коментарі

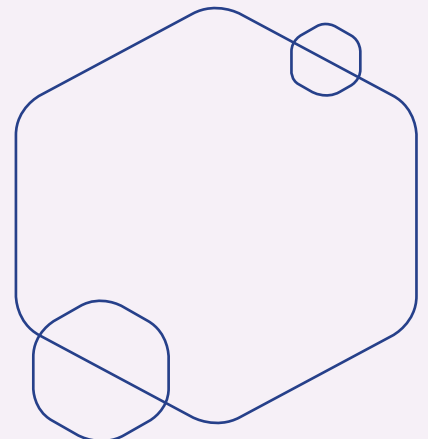
Ігор Коліушко

«У зв'язку з активізацією руху України до членства в Європейському Союзі знову суперактуальною стає реформа публічного врядування. Без створення спроможності в міністерствах до формування політики, без здатності центру уряду її координувати та підпорядковувати стратегічному плану, без професійної та стабільної державної служби ми не вступимо до ЄС, а якщо нас туди приймуть, заплющивши очі на нездійснені реформи, то ми будемо мучитися там через відсутність спроможності виконувати функції країни-члена ЄС».

Вікторія Деречь

«2023 рік відзначився активною та плідною співпрацею з Національним агентством України з питань державної служби. Маємо надію на подальший конструктивний діалог та продовження реформи публічної служби із широким залученням експертного середовища».

Урядування: адміністративна процедура та адміністративні послуги

Керівник напрямку:

Віктор Тимошук

Експерт напрямку:

Євген Школьний

Наша мета —

Належне публічне адміністрування

Що ми робили

1. Адміністративна процедура

- У звітному році команда ЦППР сконцентрувала свої зусилля на тому, щоб допомогти державі якнайкраще підготуватися до початку впровадження Закону України «Про адміністративну процедуру» (далі — ЗАП), що набув чинності 15 грудня 2023 року. Зокрема, за підтримки міжнародних проєктів і програм (як-от EU4PAR, U-LEAD з Європою тощо) експерти ЦППР брали активну участь у проведенні великої кількості навчальних заходів для персоналу адміністративних органів, майбутніх тренерів із тематики ЗАП, а також започаткували й провели п'ять інформаційних сесій (онлайн) з основ і новел ЗАП для посадових осіб органів місцевого самоврядування та представників громадськості.
- Окрім того, ми також брали активну участь в узгодженні норм чинного законодавства із ЗАП. Зокрема, увійшли до складу робочої (експертної) групи з питань підготовки пропозицій щодо впровадження Закону України «Про адміністративну процедуру», утвореної спільно Секретаріатом Кабінету Міністрів України та Міністерством юстиції України. У межах цієї робочої групи, зокрема, ЦППР зробив вклад у розроблення тексту [проєкту Закону України № 10161](#), що передбачає зміни до 122 законодавчих актів для гармонізації їхнього змісту із ЗАП. Цей законопроект був ухвалений Верховною Радою України за основу 20 грудня 2023 року. Також експерти ЦППР відстоювали недопустимість будь-яких нових змін до ЗАП про його непоширення на ті чи інші сфери правовідносин у сфері ухвалення адміністративних актів.

- Активно працювали разом із Мін'юстом та членами робочої групи Секретаріату КМУ і над розробленням нової редакції Закону України «Про звернення» (адже більша частина його предмета перейшла до ЗАП). На думку експертів ЦППР, наразі вдалося досягти якісної й збалансованої редакції цього проєкту закону.
- Працювали з різними ЦОБВ над переглядом їхнього законодавства й узгодженням із ЗАП (зокрема, Податкового кодексу України, нової редакції Кодексу України про адміністративні правопорушення тощо).

2. Адміністративні послуги

- У сфері надання адміністративних послуг ЦППР продовжив адвокатування подальшої децентралізації базових адмінпослуг (зокрема, послуг із реєстрації актів цивільного стану та послуг соціального характеру), зменшення бар'єрів для їх інтеграції до ЦНАП, а також урегулювання оплати за адміністративні послуги на рівні єдиного закону.
- Важливим досягненням 2023 року вважаємо створення за сприяння ЦППР неформального об'єднання «Клуб активних ЦНАП». До нього було відібрано 14 керівників ЦНАП менших і середніх громад із різних областей України, що мають успішний досвід інтеграції адміністративних послуг у своїх громадах. Актуальність такого об'єднання зумовлена тим, що ЦНАП менших громад мають свої потреби й проблеми, які не завжди характерні для великих ЦНАП, зокрема з обласних центрів.

- Спільно із членами «Клубу активних ЦНАП» розробили полісі-документ «Проблеми надання адміністративних послуг центрами надання адміністративних послуг (ЦНАП) та пропонувані шляхи вирішення» й надіслали до компетентних органів державної влади. Цей документ окреслив ключові проблеми інтеграції базових послуг до ЦНАП й оптимальні шляхи їх розв'язання. Окремі органи надали відповіді щодо цих пропозицій (Держгеокадастр, Пенсійний фонд України, Мін'юст). Також разом із членами Клубу провели п'ять вебінарів від практиків для практиків з актуальних питань надання адміністративних послуг. Зокрема, відбулися вебінари про найкращі практики залучення ОВА/ОДА у процес розвитку ЦНАП та інтеграції до них послуг (за участі майже всіх ОВА/ОДА України); практичний досвід отримання повноважень у сфері ДРАЦС ОМС (за участі відповідальних посадових осіб Мін'юсту); надання адміністративних послуг соціального характеру через ЦНАП (за участі керівництва Міністерства соціальної політики України та представників ПФУ); практичний досвід роботи в Реєстрі пошкодженого та зруйнованого майна; тестування для кандидатів на зайняття посади державного реєстратора речових прав на нерухоме майно (за участі відповідальних посадових осіб Мін'юсту).

Отже, робота «Клубу активних ЦНАП» виявилася максимально плідною та ефективною. Зокрема, завдяки і цій ініціативі вдалося спростити окремі аспекти інтеграції послуг ДРАЦС до ЦНАП, а також досягти тестування державних реєстраторів із попереднім навчанням для кандидатів від Мін'юсту.

- Протягом усього звітного року ЦППР здійснював інформаційний супровід законопроекту «Про адміністративний збір» (№ 4380). Зокрема, були опубліковані відповідні статті в ЗМІ, ми постійно порушували питання потреби цього законопроекту на публічних заходах, окремих зустрічах із відповідальними посадовими особами, а також у соціальних мережах тощо. На жаль, у 2023 році законопроект так і не був проголосований принаймні в першому читанні. Хоча його вдалося «перевести» в профільний комітет ВРУ, що відповідає саме за адмінпослуги, а також домогтися одностайної рекомендації всіма членами цього комітету до ухвалення в першому читанні. Адвокатування з боку ЦППР продовжиться й надалі.

Наші досягнення

Експерти ЦППР долучилися до навчально-тренінгової діяльності з основ ЗАП у межах підготовки до його імплементації. ЗАП набув чинності без відтермінування та суттєвих винятків.

Актуалізували та завдяки проектам міжнародної технічної допомоги підготували й надрукували Науково-практичний коментар до ЗАП.

Узяли участь у великому обсязі законопроектних робіт із метою гармонізації чинного законодавства з нормами ЗАП, зокрема комплексного законопроекту № 10161 (ухвалено в першому читанні) та нової редакції проекту Закону України «Про звернення».

Утворили неформальне об'єднання «Клуб активних ЦНАП» і на його базі розробили комплексний документ політики з питань інтеграції базових адмінпослуг до ЦНАП та провели практичні вебінари для обміну досвідом.

Законопроект «Про адміністративний збір» (№ 4380) рекомендовано профільним парламентським комітетом до ухвалення в першому читанні.

Коментарі

Віктор Тимошук

«Це був неймовірно насичений роботою рік. У співпраці з багатьма партнерами завдяки десяткам заходів вдалося досягти досить високого рівня обізнаності про Закон “Про адміністративну процедуру” в органах державної влади та ОМС, підготувати десятки тренерів, інформаційних матеріалів (особливо тішить Науково-практичний коментар до ЗАП). Віддушиною стало і створення Клубу активних ЦНАП та зрушення з адмінпослугами сфери ДРАЦС, тестування державних реєстраторів»

Євген Школьний

«У сфері публічної адміністрації цей рік став роком підготовки до якісної та належної імплементації Закону України “Про адміністративну процедуру”, що набрав чинності 15 грудня. ЦППР був активно долучений до цих процесів. Зокрема, ми провели десятки навчально-тренінгових заходів, інформаційних сесій для публічних службовців із питань основ і новел ЗАП, узяли участь у розробленні змін до законодавства, щоб воно максимально відповідало цьому закону. Я пишаюся тією роботою, яку ми виконали у 2023 році, але ще багато чекає попереду, адже ЗАП тільки-но почав працювати».

Місцеве самоврядування та децентралізація

Керівник напряму:

Ігор Коліушко

Експерти напряму:

Яніна Казюк

Віталій Загайний

Олександр Бовш

Вікторія Деречь

Назар Негода

Наша мета —

Належне урядування на місцевому та регіональному рівнях

Що ми робили

1. Працювали над досягненням завдання щодо сприяння реформуванню місцевого самоврядування з метою сталого розвитку територіальних громад і відповідності стандартам ЄС.

2. Спільно із залученими науковцями й експертами з інших організацій, такими як А. Заяць, О. Бориславська, підготували проєкт Концепції статусу громади як юридичної особи; Ю. Ганущак, В. Куйбіда — проєкт Концепції розподілу й розмежування повноважень місцевого самоврядування та виконавчої влади; з О. Бойко здійснили експертну підтримку законодавчих ініціатив і вироблення пропозицій та рекомендацій задля розвитку прямих форм демократії.

3. Так, для передачі (децентралізації) повноважень від органів виконавчої влади органам місцевого самоврядування, їх розмежування за принципом субсидіарності та створення належної ресурсної бази для здійснення цих повноважень проаналізували поточний стан розмежування повноважень між органами місцевого самоврядування різних рівнів адміністративно-територіального устрою, органами місцевого самоврядування й місцевими органами виконавчої влади. Також дослідили понад 100 нормативно-правових актів у 25 сферах й наукову літературу з метою виявлення суперечностей, дублювання повноважень органів місцевого самоврядування на різних адміністративних рівнях, органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади, що породжує конфлікт інтересів.

Окрім того, провели соціологічне дослідження з представниками органів місцевого самоврядування. На основі проведеної роботи підготували аналітичні матеріали й розробили Концепцію щодо розмежування та розподілу повноважень місцевого самоврядування та виконавчої влади.

4. Проаналізували показники фінансової спроможності громад відповідно до Методичних рекомендацій щодо оцінки рівня фінансової спроможності територіальних громад та підготували аналітичні матеріали (звіт) про критерії спроможності територіальних громад із наданням висновків і пропозицій (відповідно до Методики Уряду). На основі зроблених висновків розробили оновлені показники для оновленої Методики оцінювання спроможності територіальних громад.

5. Проаналізували особливості здійснення публічного адміністрування на території Донецької та Луганської областей, надали рекомендації щодо першочергових змін до законодавства й заходів державної політики, які стосуються організації системи органів публічної влади в Донецькій та Луганській областях.

7. Узяли участь у дослідженні адміністративно-територіального устрою Донецької та Луганської областей і розробленні пропозицій щодо його реконфігурації.

9. Проаналізували й обговорили законопроекти, які перебували на розгляді в профільному парламентському комітеті та до яких експерти ЦППР підготували висновки. Експертні висновки опубліковано на сайті ЦППР.

10. Підготували й опублікували аналітико-інформаційні й методичні матеріали, зокрема такі:

- [Концепція розмежування та розподілу повноважень місцевого самоврядування та виконавчої влади;](#)
- [Проект концепції організації публічного управління на деокупованих територіях Донецької та Луганської областей після припинення чи скасування воєнного стану;](#)
- [Розмежування та розподіл повноважень органів місцевого самоврядування. Інтерв'ю з авторами проекту Концепції;](#)

6. Дослідили результати реформи адміністративно-територіального устрою 2020 року, зокрема проаналізували методологію створення спроможних громад і нових районів та оцінили фактичні результати реформи, виявили й проаналізували випадки недотримання методології.

8. Здійснювали системний моніторинг законодавчого процесу, що відбувався у Парламенті (зокрема, Комітеті Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування, Комітеті ВРУ з питань бюджету та інших комітетах), і нормативно-правових актів, які ухвалював Президент України, Уряд і Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України щодо функціонування та розвитку місцевого самоврядування й інтересів територіальних громад.

- [Розмежування та розподіл повноважень місцевого самоврядування. Про проект Концепції;](#)
- [Формування критеріїв та методики оцінювання спроможності територіальних громад \(аналітичне дослідження\);](#)
- [Методичні рекомендації щодо оцінки рівня фінансової спроможності територіальних громад.](#)

11. Підготували аналітичні огляди: основних питань, які розв'язує ухвалений Закон України № 3050 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо звільнення від сплати екологічного податку, плати за землю та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за знищене чи пошкоджене нерухоме майно»;

- [законопроєкту про додаткові повноваження органів місцевого самоврядування з адміністрування місцевих податків і зборів;](#)
- особливостей здійснення публічного адміністрування на території Донецької та Луганської області;
- адміністративно-територіального устрою Донецької та Луганської областей.

12. Підготували численні аналітико-інформаційні та методичні матеріали, опублікували в ЗМІ інформаційні статті.

13. Узяли участь:

- у засіданнях Комітету ВРУ з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування, а також відповідних підкомітетах;
- у навчальному турі до Польщі та Бельгії (Варшава, Брюссель) (3–7 липня 2023 року) та проаналізували матеріали, отримані в навчальному турі;
- у Конгресових слуханнях, конференціях і круглих столах із розгляду законопроєктів, концепцій та актуальних питань місцевого самоврядування й реформи децентралізації влади;
- у засіданнях робочих груп.

14. У співпраці з Офісом Конгресу місцевих та регіональних влад при Президентові України провели круглий стіл на тему «Розмежування й розподіл повноважень місцевого самоврядування та виконавчої влади». У заході взяли участь представники центральних органів виконавчої влади, народні депутати України профільного комітету, керівник Офісу Конгресу місцевих та регіональних влад при Президентові України, представники всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування, органів місцевого самоврядування, експерти та науковці.

15. Узяли участь у підсумковому Форумі ЦППР, під час якого презентували Концепцію розмежування й розподілу повноважень місцевого самоврядування та виконавчої влади, Методику оцінювання спроможності територіальних громад та проект Концепції організації публічного управління на деокупованих територіях Донецької та Луганської областей після припинення чи скасування воєнного стану.

Наші досягнення

Підготували й презентували для публічного обговорення Концепцію реформування місцевого самоврядування на засадах «грудада — юридична особа».

Розробили й презентували Концепцію розмежування й розподілу повноважень місцевого самоврядування та виконавчої влади.

Підготували та презентували для публічного обговорення Концепцію забезпечення безперервності реалізації повноважень місцевого самоврядування з метою гарантування прав громадян.

Підготували проєкт Концепції «Безпечна громада».

Законопроєкт «Про адміністративний збір» (№ 4380) рекомендовано профільним парламентським комітетом до ухвалення в першому читанні.

Розробили та презентували проєкт концепції організації публічного управління на деокупованих територіях Донецької та Луганської областей після припинення чи скасування воєнного стану.

Розробили й презентували оновлену Методику оцінювання спроможності територіальних громад.

Розробили план дій і проєктів нормативних актів для впровадження муніципальної статистики.

Розробили план дій і проєктів нормативних актів для впровадження муніципальної статистики.

Проаналізували численні законопроєкти з питань адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування, бюджетно-податкових питань у частині впливу на місцеве самоврядування, надали експертні висновки профільному парламентському комітету та міністерству.

Низка пропозицій ЦППР до законопроєкту «Про службу в органах місцевого самоврядування» (реєстр. № 6504) були враховані в процесі роботи над ним.

Коментарі

Яніна Казюк

«Впроваджена в Україні реформа децентралізації влади покликана розширити повноваження ОМС і забезпечити їх належним ресурсом задля підвищення ефективності надання публічних послуг жителям громад. Однак ці питання залишаються неврегульованими. Ми запропонували концептуальні підходи до розмежування повноважень місцевого самоврядування і виконавчої влади, реалізація яких дозволить усунути дублювання повноважень, чітко розмежувати їх як за видами, так і між ОМС різних адміністративно-територіальних рівнів, а також забезпечити виконання цих повноважень відповідними ресурсами. Також ми розробили нові підходи з оцінки визначення спроможності територіальних громад, зокрема фінансової. За умови наявності певної ресурсної бази ОМС матимуть можливість забезпечити якісне виконання власних і делегованих державою повноважень».

Віталій Загайний

«Окрема увага зі сторони експертів ЦППР у 2023 році приділялася питанню безпеки на рівні територіальних громад. Концепція “Безпечна громада” була підготовлена впродовж року та презентована під час підсумкової конференції ЦППР та U-LEAD у листопаді 2023 року. Головними пропозиціями Концепції стало запровадження терміну й поняття безпекових послуг, критеріїв і показників для визначення рівня безпеки громади, основних форм та інструментів для забезпечення відповідного рівня безпеки громад. Ці напрацювання ввійдуть до нових нормативно-правових актів, які спрямовані на регулювання питань безпеки українських громад»

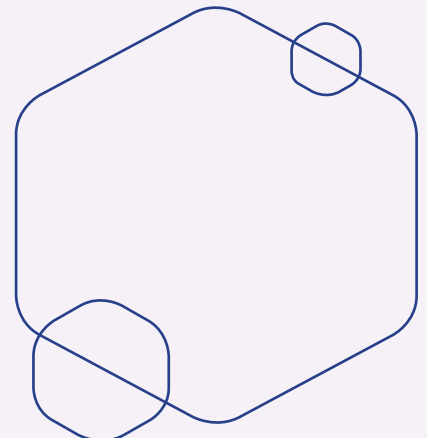

Коментарі

Олександр Бовш

«У 2023 році, коли лінія зіткнення стабілізувалася, очевидною стала необхідність формування концептуального бачення організації публічного управління на територіях Донецької та Луганської областей після їх деокупації. З цією метою експерти ЦППР дослідили особливості здійснення публічного адміністрування й особливості адміністративно-територіального устрою в указаних регіонах, починаючи з 2014 року. Було презентовано проєкт Концепції організації публічного управління на деокупованих територіях Донецької та Луганської областей після припинення чи скасування воєнного стану з урахуванням різних можливих сценаріїв завершення бойових дій. Також експерти ЦППР сформулювали першочергові рекомендації змін до законодавства та заходів державної політики щодо організації системи органів публічної влади в Донецькій та Луганській областях».

Судівництво

Керівники напрямку:

Роман Куйбіда

мобілізований до лав ЗСУ

Роман Смалюк

виконуючий обов'язки

Експертка напрямку:

Тетяна Руда

Наша мета —

Справедливий суд

Що ми робили

1. Здійснювали моніторинг законопроектних ініціатив щодо правосуддя на предмет їх відповідності Конституції України, міжнародним стандартам, євроінтеграційним прагненням України й готували експертні висновки.

3. Долучалися до проведення моніторингів стану виконання рекомендацій Європейської комісії стосовно кандидатства України в ЄС, гармонізації українського законодавства із законодавством ЄС, зокрема в контексті розділу 23 щодо судоустрою (проекти «[Кандидат Check](#)», «[Euroscope](#)», [моніторинг стану виконання Угоди про асоціацію з ЄС](#)), а також надавали підтримку Міністерству юстиції України в проведенні селфскринінгу за цим розділом.

2. Разом із Коаліцією Реанімаційний Пакет Реформ провели низку обговорень запровадження в Україні класичної моделі суду присяжних та інституту мирових судів.

4. Спільно з експертами з конституційного напрямку провели дослідження судової практики в окремих категоріях спорів, у яких беруть участь органи місцевого самоврядування, проаналізувавши понад дві тисячі судових справ.

Наші досягнення

Спільно з партнерами розробили комплексну [Концепцію реформи системи правосуддя](#) в межах проекту «Україна після перемоги: підготовка і комунікація реформ для реалізації “Бачення України – 2030”» та презентували її на публічних й експертних обговореннях.

Підготували моніторинговий звіт «[Місцеве самоврядування крізь призму судової практики \(2017–2023\)](#)», у якому визначили деякі інституційні проблеми в діяльності органів місцевого самоврядування, прогалини в нормативному регулюванні та надали рекомендації щодо законодавчих змін і практики застосування норм профільного законодавства.

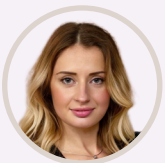

Коментарі

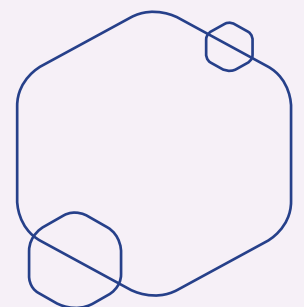
Роман Смалюк

«2023 рік можна вважати знаковим для судової реформи: відновлення повноважного складу Вищої ради правосуддя, формування на якісно нових конкурсних засадах Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, перезапуск після кількарічної зупинки кадрових процедур у судовій системі, продовження євроінтеграційного шляху України – ці події, безумовно, визначатимуть подальший рух і напрям судової реформи. Утім, це лише початок дуже довгого й важкого шляху, успішність якого залежатиме від плідної співпраці суспільства, влади та міжнародних партнерів».

Тетяна Руда

«Україна виконала першочергове завдання у сфері судової реформи, визначене Єврокомісією як передумова для збереження статусу кандидата на членство в ЄС, – розблокувала роботу ВРП, відновила її дисциплінарну функцію (після дворічної перерви), призначила новий склад ВККС. Уперше до формування цих органів були залучені незалежні міжнародні експерти, які мали право вирішального голосу. Отже, маємо надію на справжнє перезавантаження судової влади, що стане важливим кроком на шляху до утвердження в Україні європейських стандартів справедливого суду».

Кримінальна юстиція

Керівник напрямку:

Євген Крапивін

Експерт напрямку:

Микола Хавронюк

Наша мета —

Захищеність від протиправних посягань

Що ми робили

1. Працювали над розбудовою системи воєнної юстиції для відновлення справедливості в інтересах потерпілих від міжнародних злочинів і вивчали питання реформування системи військової юстиції. Налагодили співпрацю з Офісом Генерального прокурора та Міністерством юстиції України із цих питань.

2. Допомогали Міністерству юстиції України здійснювати селфскринінг відповідності правової системи України законодавству Європейського Союзу — розділи 23 (у частині прокуратури) та 24 *aquis communautaire* EU.

3. Здійснювали моніторинг змін до законодавства про кримінальну процедуру й на різних майданчиках (робочі групи, робота з народними депутатами, консультування органів влади) надавали пропозиції змін до Кримінального процесуального кодексу України, законодавства в цій сфері й працювали над розробленням проєкту нового Кримінального кодексу України.

5. Формували комплексне бачення перехідного правосуддя в частині правопорядку (підготували бачення в частині правопорядку в межах проєкту «Україна після перемоги: підготовка і комунікація реформ для реалізації “Бачення України – 2030”», розробили концепцію «Безпечна громада», надали пропозиції до документів державної політики щодо деокупації тощо).

4. Працювали над посиленням інституційної спроможності органів правопорядку й прокуратури, а саме – досліджували перспективи деполітизації, насамперед у частині впровадження конкурсних засад призначення їх керівництва й професійного порядку звільнення. Розпочали підготовку відповідних пропозицій змін до законодавства.

Наші досягнення

Забезпечили постійну участь у Міжнародній раді експертів – консультативному органі при Офісі Генерального прокурора з питань притягнення до відповідальності винних у вчиненні міжнародних злочинів та розбудови системи воєнної юстиції, а також активну участь у підготовці [Стратегічного плану з реалізації повноважень прокуратури у сфері кримінального переслідування за міжнародні злочини на період 2023–2025 років](#).

Микола Хавронюк та Євген Крапивін як члени Міжвідомчої робочої групи при Офісі Генерального прокурора узяли активну участь у розробленні [Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки](#) (затверджено указом Президента України від 11 травня 2023 року № 273) та проекту Плану заходів до нього.

Надали пропозиції, зокрема в межах участі в робочих групах і консультаціях, до Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки; низки законодавчих актів у сфері розвитку кримінального процесу (щодо одноособового розгляду суддями Вищого антикорупційного суду окремої категорії справ, протидії зловживанню процесуальними правами, удосконалення інституту угод, скасування так званих «поправок Лозового»), аналітичних документів прокуратури та Міністерства внутрішніх справ України в частині воєнної юстиції, дисциплінарних і кадрових питань діяльності поліції.

Підготували [Білу книгу деполітизації органів правопорядку та прокуратури: призначення / звільнення керівництва](#).

Провели дослідження «Оцінка державної політики у сфері реформування прокуратури України протягом 2014–2023 років» та підготували проект Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про прокуратуру”».

Коментарі

Євген Крапивін

«2023 рік для сфери правопорядку видався роком планування та переосмислення своїх завдань в умовах повномасштабної війни. Важливим кроком стало затвердження Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку – дороговка що до подальших реформ у бік євроінтеграції. Водночас сьогоденні виклики: зміна структури злочинності, питання воєнної та військової юстиції, боротьба з колабораціонізмом і держзрадою – гостро стоять перед силами правопорядку. За цей рік багато підрозділів було спеціалізовано, а планування підкориговано з урахуванням довгострокової актуальності зазначених викликів. Ми як аналітичний центр сприяли формуванню правового забезпечення цих процесів і доносили до керівництва держави наші напрацювання, досвід та експертизу у сфері кримінальної юстиції».

Микола Хавронюк

«У 2023 році Робоча група з розвитку кримінального права Комісії з питань правової реформи при Президентові України, членом якої я є, у цілому завершила підготовку проєкту нового Кримінального кодексу України. Ми перейшли до стадії фахових обговорень та експертиз. Попередньо проєкт кодексу буде внесений на розгляд Верховної Ради України на початку 2025 року. У разі його ухвалення потрібно буде розробляти і вносити комплексні зміни до Кримінально-виконавчого, Кримінального процесуального кодексу та десятків інших законів».

Протидія корупції та кримінальне право

Керівник напряму:

Микола Хавронюк

Експерти напряму:

Ольга Піскунова

Олександр Хань

Наталіна Москалець

Наша мета —

Відчутне зниження рівня корупції

Що ми робили

1. Провели дослідження проблем реалізації державної антиолігархічної політики, досліджували законодавчі акти, проекти, програмні документи, спрямовані на зниження впливу олігархів на економічне, політичне та суспільне життя. Визначили поняття олігарха й деолігархізації, описали причини та умови появи олігархів в Україні. У процесі роботи спілкувалися з міжнародними експертами, представниками Венеційської комісії, вивчали досвід інших країн. Ця робота була продовжена в підготовці проекту Стратегії деолігархізації, яку планується презентувати у 2024 році.

2. Починаючи з 2022 року, експертно й адвокаційно підтримували розроблення та затвердження Державної антикорупційної програми з виконання Антикорупційної стратегії на 2021–2025 роки (ДАП), надавали рекомендації щодо вдосконалення окремих її розділів, розповідали про важливість і необхідність цього документа для функціонування держави в умовах війни з урахуванням євроінтеграційного курсу.

3. Після затвердження ДАП включилися в процес її імплементації, надаючи Національному агентству з питань запобігання корупції експертну й аналітичну підтримку. Спільно з експертом напряму кримінальної юстиції Євгеном Крапивінім дослідили й узагальнили судову практику розгляду корупційних і пов'язаних із корупцією кримінальних правопорушень за 2022 рік на основі власної методології, сприяли розробленню законопроектів, що спрямовані на оптимізацію роботи Національного антикорупційного бюро України, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та Вищого антикорупційного суду.

4. Досліджували проблеми запобігання корупції в органах місцевого самоврядування, у доступній формі розкрили основні поняття, пов'язані із запобіганням корупції, надали рекомендації щодо формування ефективної антикорупційної політики для запровадження в повсякденній діяльності органів місцевого самоврядування сталих антикорупційних практик.

5. Дослідили проблеми регулювання етичної поведінки депутатів місцевих рад і сформулювали модельні правила.

6. Ольга Піскунова із серпня 2023 року бере участь у кваліфікаційному оцінюванні суддів у складі Громадської ради доброчесності, сприяючи очищенню судової системи та відновленню довіри до судової влади. Процес кваліфікаційного оцінювання суддів був зупинений ще 2019 року, а його продовження є однією з вимог для вступу України до Європейського Союзу.

7. У листопаді 2023 року почали збирати інформацію про найбільш гучні корупційні скандали у світі. Мета цієї роботи — показати, що корупція повсюдна, а в Україні проводиться ефективна робота із запобігання і протидії їй.

Наші досягнення

Підготували Білу книгу антиолігархічної реформи, яка містить висновки й рекомендації щодо подальшої реалізації державної антиолігархічної політики, а також обговорили з представниками влади та міжнародними експертами проблеми впливу олігархів на економіку й політику в умовах війни та післявоєнного відновлення України.

3 березня 2023 року Кабінет Міністрів України затвердив Державну антикорупційну програму на 2023–2025 роки.

Розробили методологію аналізу судової практики притягнення до відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією кримінальні правопорушення.

На сайті ЦППР запровадили нову щомісячну рубрику, присвячену корупції у світі.

Підготували звіт за результатами аналізу судової практики притягнення до відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією кримінальні правопорушення за 2022 рік.

Розробили законопроекти щодо запобігання зловживанню процесуальними правами в кримінальному провадженні, одноособового розгляду проваджень суддями Вищого антикорупційного суду.

Підготували Довідник із запобігання корупції в органах місцевого самоврядування.

Розробили проект Модельного кодексу правил етичної поведінки депутатів місцевих рад.

За участі ЦППР було сформовано Громадську раду доброчесності та відновлено кваліфікаційне оцінювання суддів.

Коментарі

Микола Хавронюк

«Той факт, що в щорічному Індексі сприйняття корупції за 2023 рік Україна отримала 36 балів і піднялася у світовому рейтингу на рекордні 12 позицій зі 116 на 104 місце, не повинен нас солодко заколисувати. Адже ми не потрапили навіть у першу сотню, не кажучи вже про двадцятку корупційно благополучних країн. Чому? Насамперед тому, що зусиллями самої лише антикорупційної інфраструктури неможливо забезпечити доброчесність в усіх сферах. Антикорупційна реформа є комплексною й дуже залежною від галузевих реформ – бюджетної, податкової, митної, земельної, антимонопольної, військової, політичної, судової... Наразі потрібно не лише забезпечити повне виконання Антикорупційної стратегії на 2021–2025 роки, а вже розпочинати підготовку наступної стратегії».

Ольга Піскунова

«2023 рік в антикорупційній сфері можна назвати насиченим й успішним. Ухвалено Державну антикорупційну програму, відновлено декларування публічних службовців і звітування політичних партій про майно, доходи й фінанси, завершився зовнішній аудит діяльності НАЗК, у новинах усе частіше з'являються повідомлення про гучні корупційні розслідування, а кількість обвинувальних вироків Вищого антикорупційного суду зростає. Утім, це означає, що попереду в нас іще більше роботи й важливих завдань, бо корупція, як пил: якщо регулярно не прибирати, то її кількість лише зростає і шкодить нормальному життю».

Коментарі

Олександр Хань

«2023 рік зафіксував наявність позитивної динаміки в цьому напрямі. Та проявляється вона не в зменшенні кількості корупційних чи пов'язаних із корупцією кримінальних правопорушень, що вчиняються, а у відчутній активізації роботи антикорупційних інституцій і не лише правоохоронної спрямованості».

Наталіна Москалець

«Нині в Україні задля запобігання корупції, у тому числі в діяльності органів публічної влади, застосовуються дієві інструменти. Зокрема, функціонує інститут антикорупційних уповноважених, без яких було б складно проводити ефективні заходи із запобігання корупції у відповідних сферах. Тому важливо й надалі посилювати роботу антикорупційних уповноважених, надаючи їм належні гарантії діяльності та необхідний інструментарій».

Європейська інтеграція

Координаторка напрямку:

Вікторія Мельник

Експерти напрямку:

Усі експерти ЦППР

Наша мета —

Вступ України до Європейського Союзу

Що ми робили

1. Долучилися до підготовки дайджестів, спрямованих на інформування міжнародних партнерів про стан наближення законодавства України до права ЄС у межах кластера фундаментальних реформ.

3. Розпочали розроблення аналітичного дослідження, направлено на вдосконалення підходів до формування цільових індикаторів (бенчмарок) у кластері фундаментальних реформ у межах переговорного процесу щодо вступу України до ЄС.

2. ЦППР став партнером у межах незалежного моніторингу виконання Україною рекомендацій Європейської комісії, що були представлені під час надання статусу Україні кандидата («Кандидат Check»). Експерти надавали оцінку стану виконання вимог, пов'язаних із впровадженням судової реформи й реформи органів правопорядку.

4. У співпраці з Мережею захисту національних інтересів АНТС провели захід, присвячений питанням інституційної спроможності Уряду здійснювати процес європейської інтеграції. Під час дискусії учасники обговорили питання реформи публічної адміністрації в контексті євроінтеграції, створення ефективної системи директоратів у міністерствах як основного драйвера євроінтеграції, внутрішньої та зовнішньої комунікації щодо процесу євроінтеграції. Загальні висновки за результатами обговорення заплановано презентувати європейським партнерам.

5. Напередодні засідання Європейської Ради експерти Центру долучилися до делегації організацій громадянського суспільства, яка відвідала органи законодавчої та виконавчої влади Франції, Німеччини, Бельгії та Іспанії. Основним предметом комунікації був стан впровадження реформ в Україні, прохання про підтримку якнайшвидшого початку переговорів про вступ України до ЄС, а також обговорення потенційних викликів у переговорному процесі. Адвокаційні візити також передбачали зустрічі з представниками Європейської комісії та Європейського парламенту. Головним предметом обговорення були потенційні виклики на шляху європейської інтеграції України, а також пропозиції щодо вдосконалення методології переговорного процесу щодо фундаментальних реформ і ролі українського громадянського суспільства в цих процесах.

6. Одним з основних завдань наряду також було поглиблення співпраці ЦППР із європейськими аналітичними центрами з метою обміну досвідом та активної взаємодії під час переговорного процесу щодо вступу України до ЄС. У 2023 році розпочалася розбудова відносин з аналітичними центрами з Німеччини, Франції, Бельгії та Іспанії.

7. Ще одним завданням стало ширше висвітлення в європейських медіа діяльності ЦППР та інформування європейських партнерів про стан реформування й пріоритети в контексті європейської інтеграції. Зокрема, ми співпрацювали з французькими, іспанськими та іншими європейськими медіаресурсами.

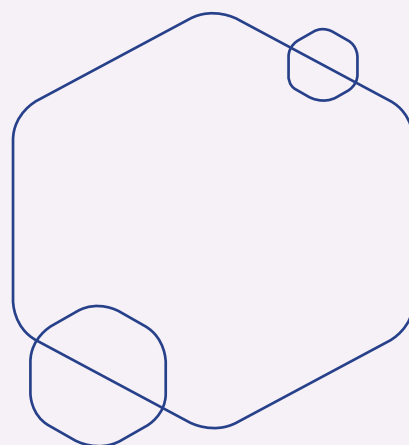

Коментарі

Вікторія Мельник

«2023 рік ознаменувався низкою ключових подій у сфері інтеграції України до Європейського Союзу. Протягом року Україна активно працювала над виконанням семи рекомендацій Європейської комісії, а вже в грудні ми отримали політичне рішення про відкриття переговорів щодо вступу. Водночас відбулася активізація важливих реформ, що ще раз підтвердило важливість трансформаційного впливу ЄС на ці процеси. Проте на цьому шляху ми зіткнулися з низкою викликів та уроків, які неодмінно маємо врахувати напередодні офіційного старту переговорного процесу».

Бачення України – 2030

У 2023 році ЦППР продовжив реалізацію проєкту, мета якого — підготовка програмних документів і законопроєктів на виконання візійного документа «Бачення України – 2030», розробленого широкою громадською коаліцією, а також поширення та обговорення напрацьованих матеріалів із громадянським суспільством, українською владою й країнами-партнерами.

У межах роботи шести робочих груп було розроблено сім брифів з аналізом історичних передумов, проблем і впливу війни на сфери політики, а також міжнародних стандартів.

Окрім того, було розроблено шість концепцій реформ у таких сферах:

- ⬡ конституційна реформа;
- ⬡ парламентська реформа;
- ⬡ реформа урядування;
- ⬡ адміністративні послуги та їх цифровізація;
- ⬡ система правосуддя;
- ⬡ сектор правопорядку.

У двох робочих групах було підготовлено пріоритетні заходи, які необхідно імплементувати на початку реформування.

Активно впроваджувалася комунікаційна складова проєкту. Так, було створено спеціальний розділ на сайті ЦППР для розміщення розроблених матеріалів, щоб полегшити їх поширення серед зацікавлених осіб. Відбулося шість обговорень, до яких долучилися експерти, представники влади й активні громадяни, загалом понад 50 осіб.

Під час підсумкового заходу ми презентували результати роботи робочих груп й імплементації проєкту загалом. До нього долучилися представники Посольства Великої Британії, партнери по коаліції «Україна – 2030» та інші зацікавлені сторони.

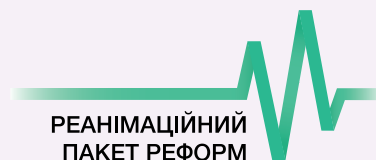
Після завершення проєкту обговорення напрацьованих матеріалів продовжилося. Експерти ЦППР долучалися до експертних дискусій, організованих партнерами по коаліції «Україна – 2030». Зокрема, відбулося ще шість обговорень за участі науковців, експертів, державних службовців та інших зацікавлених осіб.

Ми регулярно інформували про впровадження проєкту та втілювали інформаційні кампанії в соціальних мережах і на сайті ЦППР.

Усі матеріали перекладено англійською мовою та поширено в міжнародних експертних мережах.

Участь у коаліціях громадських організацій

РЕАНІМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ РЕФОРМ

Юлія Кириченко

членкиня правління Центру політико-правових реформ також є співголовою Ради Коаліції РПР (переобрана у 2023 році)

Публікації на ресурсах Коаліції РПР

«[Рейформа Спеціалізованої антикорупційної прокуратури – на крок ближче до євроінтеграції](#)»

«[Конституційний лад в Україні та напрями його реформування](#)»

Реалізовані спецмедіапроекти

«[Умова виживання країни](#)»

Чому судова й конституційна реформи важливі для кожного українця

Лобізм в Україні

Як не зруйнувати громадський сектор і виконати вимогу ЄС

Сила громад

Як децентралізація торує наш шлях до ЄС

У партнерстві з Коаліцією РПР ми провели 4 обговорення судової реформи

Протягом року ми не раз зверталися до реформи судової системи України, адже від неї залежить рівень довіри громадян до судів, збільшення об'єктивності судових рішень, а також зниження корупційних ризиків. У травні спільно з Коаліцією провели три публічні обговорення про [суд присяжних](#), [мирових суддів](#) і реформування [правничої освіти](#) загалом.

12 вересня Спілка долучилася до організації віртуального круглого столу «[Реформа юридичної освіти: діалог із громадянським суспільством](#)». В обговоренні взяли участь представники Офісу Президента України, міністерств і відповідних комітетів.

4 публічні консультації «Біла книга законодавчого процесу»

ЦППР, Коаліція РПР та ВІ «Активна громада» в партнерстві з народними депутатами з парламентського Комітету з питань регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України розробили «[Білу книгу законодавчого процесу](#)».

Положення Книги обговорили в липні 2023 року на публічних консультаціях разом із народними депутатами, представниками наукової спільноти з Мережі UPLAN, громадськими організаціями, юристами, органами місцевого самоврядування й активними громадянами.

Експерти ЦППР долучилися до 7 обговорень рекомендацій Єврокомісії

У червні 2022 року Єврокомісія рекомендувала надати Україні статус держави-кандидата в члени Євросоюзу за умови виконання сімох рекомендацій. Кожен громадянин має долучитися до розбудови демократичної європейської України, тому Коаліція РПР спільно з Клубом «Активна громада» за участі експертів ЦППР провела сім зустрічей для обговорення всіх рекомендацій Європейської комісії.

Громадяни й експерти обговорювали масштабну аналітику, підготовлену ще у 2022 році:

- *відбір суддів до Конституційного Суду України;*
- *концепція реформи правосуддя;*
- *перевірка доброчесності кандидатів до Вищої ради правосуддя і Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;*
- *ухвалення закону про національні меншини;*
- *боротьба з відмиванням грошей і реформування правоохоронного сектору;*
- *запровадження антиолігархічного закону;*
- *а також боротьба з корупцією.*

Презентація дослідження демократії

23 червня Коаліція РПР спільно із ЦППР і DRI Україна презентувала результати дослідження «[Зберегти та розвинути демократію в Україні: парламент та інші демократичні інституції під час війни](#)». Захід організували до Дня Конституції України та Дня парламентаризму.

Високопосадовці й представники експертної спільноти обговорили:

- *Як демократичні інститути та процеси реагують на повномасштабну війну?*
- *Який зараз стан демократії в Україні? Чи можливо під час війни впроваджувати демократичні реформи?*
- *Як діалог влади, організацій громадянського суспільства та міжнародних партнерів сприяє збереженню демократії під час війни?*

З результатами дослідження можна ознайомитися за [посиланням](#).

БАЧЕННЯ УКРАЇНИ – 2030: 6 публічних обговорень та 1 конференція

Україна точно переможе, і після цього постане питання її відновлення та продовження реформ. З цією думкою понад 50 експертів та експерток з усієї України об'єдналися й розробили візійний документ «[Бачення України – 2030](#)».

ЦППР підготував концепції конституційної, парламентської й судової реформи.

23 червня ЦППР доєднався до масштабного форуму «[Бачення України: реформування та відновлення соціально-гуманітарної сфери у перспективі 2030 року](#)», на якому презентували 7 із 9 сфер реформування за участі експертів та експерток Коаліції РПР, Школи політичної аналітики НаУКМА та представників уряду України.

Громадська мережа публічного права та адміністрації UPLAN

Завдання Громадської мережі публічного права та адміністрації UPLAN (Ukrainian Public Law and Administration Network)

Підвищення спроможності регіональних організацій громадянського суспільства впливати на державу й місцеве самоврядування для прискорення реформ під час євроінтеграційних процесів України через розширення зв'язків із національними, регіональними та місцевими організаціями громадянського суспільства, а також зростання рівня комунікації та взаємодій між громадськими організаціями місцевого рівня, громадськими ініціативами та громадськими активістами.

У 2023 році Мережа UPLAN налічувала 68 регіональних експертів зі Львова, Тернополя, Харкова, Одеси, Запоріжжя, Дніпра, Луцька й Рівного та 10 партнерських організацій, з якими підписані меморандуми про співпрацю.

Експерти Мережі UPLAN ініціюють зміни в місцевій політиці й долучаються до розроблення й обговорення рішень на місцевому рівні для прискорення реформ; посилюють регіональні громадські

ініціативи шляхом надання менторської та консультативної підтримки регіональним організаціям громадянського суспільства; працюють над збільшенням кількості людей, які розуміють роль громадянської активності в просуванні демократичних реформ через проведення різноманітних навчальних заходів; проводять дослідження, аналізують політики, готують нормативно-правові акти й долучаються до адвокатування реформ для досягнення цілей інституційних реформ.

Експерти Мережі UPLAN продовжили працювати за 7 напрямками:

- конституціоналізм і демократія;
- організація виконавчої влади і реформа державної служби;
- діяльність публічної адміністрації;
- місцеве самоврядування та регіональний розвиток;
- судівництво;
- організація та діяльність органів правопорядку;
- протидія корупції.

Що ми робили

1. Проводили зустрічі робочих груп регіональних експертів у межах напрямів, під час яких обговорювали проблеми, що виникають у регіонах, і шляхи їх розв'язання.

3. Працювали спільно з експертами ЦППР у складі робочих груп. Експерти Мережі долучилися до робочих груп проекту «Підтримка формування державної політики розвитку місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні», де працювали над дослідженням питань безпеки в громадах, регіональних антикорупційних програм, форм локальної демократії, а також організували тренінги для посадових осіб органів місцевого самоврядування «Основні новели Закону України «Про адміністративну процедуру»» у Харкові та Львові.

5. Запровадили на базі Харківського пресклубу щомісячну рубрику «Суспільно-політична ситуація на Слобожанщині в умовах воєнного стану».

7. Працювали над визначенням механізмів залучення організацій громадянського суспільства і громад до відновлення України.

2. Готували пропозиції щодо вдосконалення державної політики, а також рекомендації для Уряду у сфері надання адміністративних послуг за результатами проведеного в регіонах (у чотирьох містах України) дослідження впливу війни на сферу надання адміністративних послуг.

4. На [сторінці](#) Мережі UPLAN у Facebook розпочали інформаційну кампанію «Реформи для людей», де щотижня простою мовою пояснювали зміни й нововведення, які відбуваються на рівні держави й стосуються кожного громадянина.

6. Для поширення досвіду з підготовки аналітичних матеріалів провели дві програми стажування, участь у яких узяло дев'ять студентів українських закладів вищої освіти.

Наші досягнення

Розширили перелік регіонів, у яких присутня Мережа UPLAN та її регіональні експерти. З лютого 2023 року створили представництво на Волині.

Регіональні координатори долучилися до підготовки щомісячних дайджестів про ключові події в політичному й громадському житті у своїх регіонах: Галичині, Волині, Слобожанщині, Запоріжжі, Чорноморському краю.

Інформаційна кампанія «Реформи для людей» за вісім місяців 2023 року охопила понад 53 тисячі користувачів.

На порталі uplan.org.ua опубліковано 30 аналітичних статей і 36 блогів експертів.

Портал uplan.org.ua відвідало 45 тисяч користувачів.

У жовтні провели у Львові [Молодіжний аналітичний форум «Молодь у майбутньому України»](#) в змішаному (онлайн та офлайн) форматі, до якого долучилося 184 учасники з 23 регіонів.

Провели 14 регіональних і міжрегіональних експертних онлайн-обговорень, до яких долучилося 365 учасників, і 3 медіазаходи, трансляцію яких переглянуло 909 осіб.

Експерти Мережі долучалися до адвокатування та нагляду, а саме:

- до обговорення законопроекту «Про звернення громадян»;
- до обговорення законопроектів № 7283, 6401, 6319, 4254 про вдосконалення форм участі громадян і відкритості роботи місцевого самоврядування, а також залучення жителів до відновлення своїх громад;
- до розроблення та реалізації плану заходів із реалізації до 2024 року Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021–2026 роки;
- до обговорення законопроекту № 7283 «Про народовладдя на рівні місцевого самоврядування»;
- надавали пропозиції до проекту Декларації Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС у сфері «Юстиція, свобода, безпека, права людини» (РГ-2);
- для забезпечення інтересів та підтримки України на міжнародному рівні ввійшли до складу української делегації в Стокгольмі на 15-й Щорічній асамблеї Форуму Східного партнерства.

Участь експертів ЦППР у консультативно-дорадчих органах та інших фахових і громадських формуваннях

Ігор Коліушко

Продовжував членство в Координаційній раді з питань державного управління при Кабінеті Міністрів України.

Віктор Тимошук

Продовжував членство в Колегії Національного агентства України з питань державної служби.

Вікторія Дерець

виконувала обов'язки членкині:

- Експертно-консультативної ради Національного агентства України з питань державної служби з питань погодження програм підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад;
- Громадської ради при Національному агентстві України з питань державної служби.

Яніна Казюк

Була:

- Позаштатною консультанткою Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування;
- Членкинею робочої групи при Міністерстві фінансів України з реформування системи управління державними фінансами (місцевих фінансів).

Ольга Піскунова

Обрана до складу Громадської ради доброчесності, яка відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» сприяє Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності.

Євген Крапивін

Продовжував представляти ЦППР у Міжнародній раді експертів з питань злочинів, вчинених в умовах збройного конфлікту, при Офісі Генерального прокурора.

Видання

● ○ ○

[Біла книга
антиолігархічної
реформи](#)

● ○ ○

[Біла книга
деполітизації
органів
правопорядку](#)

● ○ ○

[Місцеве
самоврядування
крізь призму
судової практики
\(2017–2023\)](#)

● ○ ○

[Порадник для
ВПО: корисна
інформація](#)

● ○ ○

Оцінка державної
політики у сфері
реформування
прокуратури
України протягом
2014–2023 років

● ○ ○

[Огляд
демократичних
інститутів
України під час
війни](#)

● ○ ○

[Аналітичне
дослідження
«Порядок розгляду
та ухвалення
євроінтеграційних
законопроектів
у Верховній Раді
України»](#)

● ○ ○

[Науково-
практичний
коментар
до Закону
України «Про
адміністративну
процедуру»](#)

● ○ ○

[Посібник для
публічних
службовців
«Закон “Про
адміністративну
процедуру”:
загальні прозорі
правила
взаємодії між
державою та
громадянами й
бізнесом»](#)

● ○ ○

[Роль і функції
центру уряду в
регіоні Східного
партнерства
Європейської
політики
сусідства
\(Публікація ОЕСР,
перекладена
українською
мовою Центром
політико-
правових
реформ\)](#)

● ○ ○

[Парламент в
умовах війни:
приклад України.
Емпіричний звіт](#)

● ○ ○

[Біла книга
законодавчого
процесу](#)

«Україна після перемоги: підготовка і комунікація реформ для реалізації “Бачення України – 2030”»

У межах проєкту розроблено:

● ○ ○

Концепція
конституційної
реформи

● ○ ○

Концепція
парламентської
реформи

● ○ ○

Проєкт концепції
реформи
урядування

● ○ ○

Стратегія
реформи
Адміністративні
послуги та їх
цифровізація

● ○ ○

Концепція
реформи
системи
правосуддя

● ○ ○

Концепція
реформування
сектору
правопорядку

Комунікації

Комунікаційні менеджери

Іван Голод

(мобілізований
до лав ЗСУ)

**Вікторія
Новак**

**Ольга
Виноградова**

**Наталя
Головата**

**Аліна
Шостак**

Центр політико-правових реформ у 2023 році масштабувався в напрямках роботи, кількості експертів і процесах, а разом із ними масштабувалися й наші комунікаційні спроможності. У 2023 році ми повністю укомплектували комунікаційну команду й таким чином змогли висвітлювати роботу всіх напрямів ЦППР.

Цього року ми значно розширили нашу аудиторію завдяки регулярному системному постингу в соцмережах і розвитку наявних каналів комунікації.

ЦППР не є класичною правозахисною організацією і має свою специфіку. Наш сайт — своєрідна база матеріалів, напрацьованих експертами Центру, окрім того, він містить результати заходів, у яких вони беруть участь.

Кількість переглядів сайту зросла у 2023 році до 175,5 тисяч порівняно з 29 тисячами у 2022 році. Також ми маємо щотижневу розсилку, якою інформуємо наших підписників про найважливіші процеси й події у сферах конституціоналізму, політичних партій, урядування, судівництва, протидії корупції, кримінальної юстиції. Кількість підписників розсилки протягом 2023 року зросла з 87 до 448 осіб.

Середній показник відкриття розсилки становить 31 %. У Facebook ми намагаємося простими словами розповісти не лише про дослідження та аналітичні матеріали експертів, але і висвітлювати заходи (як ті, що були організовані ЦППР, так і ті, у яких активно беруть участь експерти Центру), інтерв'ю та коментарі експертів для медіа. У кожного експерта вже є сформований авторитетний бренд, з яким ми працюємо. У соцмережах X (Twitter) і LinkedIn ми здебільшого комунікуємо англomовні продукти ЦППР і поширюємо щотижневий політичний аналіз.

У Facebook у 2023 році ми впроваджували й розвивали нові форми контенту й дещо змінили візуальне оформлення дописів. Загальне річне охоплення аудиторії у Facebook становило майже 730 тисяч на противагу 59 тисячам у 2022 році. Кількість читачів збільшилася на 1 400 осіб і досягла позначки 11 тисяч.

Цього року ми почали активно розвивати сторінку ЦППР у LinkedIn, наповнюючи її переважно англomовними матеріалами, підготовленими експертами, та англomовною версією щотижневого політичного аналізу. Кількість послідовників у LinkedIn збільшилася протягом 2023 року із 46 до 516 осіб.

Ми наповнюємо наш YouTube-канал відео із заходів Центру, а також коментарями та інтерв'ю експертів, які вони дають медіа. Протягом 2023 року кількість користувачів, які підписалися на наш канал, збільшилася до 400 осіб, а сукупна кількість переглядів до кінця 2023 року становила майже 80 тисяч (18 тисяч переглядів за 2023 рік).

У соціальній мережі X (Twitter) ми продовжуємо публікувати щотижневу політичну аналітику та дослідження експертів англійською мовою. Кількість підписників за рік збільшилася до 600 осіб, а річне охоплення становило майже 2 000.

Протягом 2023 року ми пройшли два комунікаційні аудити двох незалежних організацій. Результати першого аудиту надійшли влітку й були обговорені на комунікаційній стратегічній сесії ЦППР. Аудитори вказали на сильні й слабкі сторони нашої комунікаційної роботи й надали рекомендації. Ми прислухалися до них і значно покращили взаємодію з аудиторією та комунікаційні показники до кінця 2023 року. Результати другого аудиту наприкінці року підтвердили позитивну динаміку. Ми й надалі розвиваємо наші канали комунікації, удосконалюємо їх, враховуючи аудиторію кожного, і посилюємо присутність організації в медіа, щоб ще якісніше комунікувати те, що робить Центр політико-правових реформ.

Фінансові показники

Надходження. Проєкти та донори

Проєкт	Донор	Початок	Кінець	Всього 2023	Всього 2023, євро	Всього 2023, \$
Інституційна підтримка ЦППР	Pact	01.10.17	30.06.25	6 143 983	156 096	168 269
РАДА наступного покоління (RANG)	USAID/Інтерньюз	01.01.22	30.09.26	5 798 348	147 941	158 763
Україна після перемоги: підготовка і комунікація реформ для реалізації «Бачення України - 2030»	Міністерство закордонних справ, у справах співдружності та розвитку (Велика Британія)	01.08.22	15.03.23	313 880	8 056	8 583
Полегшення доступу до державних послуг та підвищення їх якості під час війни в Україні	DT Institute	01.09.22	31.03.23	310 723	7 966	8 497
Підтримка та розвиток демократичних процесів в Україні під час та після війни	NDI (Національний демократичний інститут з міжнародних питань)	15.09.22	15.09.23	1 197 535	30 475	32 762
Сприяння демократичним виборам і референдумам у післявоєнний період через вироблення спільної аполітичної позиції громадянського суспільства	IFES	01.02.23	30.01.25	1 421 222	36 352	38 958
Підтримка формування державної політики розвитку місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні	GIZ	15.03.23	31.08.24	14 282 141	358 158	390 558
Підтримка та розвиток демократичних процесів в Україні під час та після війни. Етап 2	NDI (Національний демократичний інститут з міжнародних питань)	15.10.23	15.10.24	294 338	7 664	8 123
Благодійні внески	Благодійні внески			171 544	4 370	4 700
Фінансування експертної діяльності напряму донорами				1 239 146	31 335	33 942
Надходження разом				31 172 861	788 414	853 156

Категорія видатків	Сума, грн
Інституційна підтримка ЦППР	21 316 558
РАДА наступного покоління (RANG)	1 221 867
Україна після перемоги: підготовка і комунікація реформ для реалізації «Бачення України - 2030»	7 201 307
Полегшення доступу до державних послуг та підвищення їх якості під час війни в Україні	150 000
Підтримка та розвиток демократичних процесів в Україні під час та після війни	118 222
Сприяння демократичним виборам і референдумам у післявоєнний період через вироблення спільної аполітичної позиції громадянського суспільства	126 589
Підтримка формування державної політики розвитку місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні	1 448 750
Підтримка та розвиток демократичних процесів в Україні під час та після війни. Етап 2	444 034
Благодійні внески	5 000
Фінансування експертної діяльності напряду донорами	41 448
Видатки разом	32 073 775

* Різниця між отриманим фінансуванням (31 172 861 грн) та видатками (32 073 775 грн) пояснюється тим, що частина коштів, які надійшли у 2022 році від донорів на виконання проєктів, були витрачені у 2023 році

Партнери

Посольство
Великої Британії
в Україні

Центр
Політико-
Правових
Реформ